

Alte Drucke

**Dauidis Chytræi In Historiam Iosvæ, Ivdicvm, Rvth, in
Prophetas & Psalmos aliquot; & Sententias Syracidæ**

Chyträus, David

Lipsiae, 1592

VD16 C 2504 T. II

Caput III.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests please contact the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Ipsum dedit caput super omnia ecclesiæ , quæ est corpus eius omnia in omnibus impletis. Coloss. 1. Christus est caput corporis ecclesiæ . Ex hac collatione dictorum noui Testamenti, vera & genuina Propheticarum connectionum sententia petatur. Nec dubito hanc interpretationem, quam recitavi, rectiorem esse, quam aliorum quorundam interpretum, qui postrem hanc secundi capituli partem, de obsidione Ierosolymæ & perrupto à Sedechia rege fugiente muro (4. Reg. 25.) intelligunt.

Caput III.

Et dixi: Audite quæso capita (*Principes*) Iacob & duces domus Israël. An non vestrum est scire iudicium? Qui odio habetis bonum & diligitis malum. Qui ab ripitis pellem eorum ab eis, & carnes eorum ab ossibus eorum. Qui comedunt carnem populi mei, & pellem eorum ab eis excoriauerunt, & ossa eorum nudarunt & conciderunt tanquam (*posituriea*) in lebete, & quasi carnem in medio caldarij (*seu aheni*). Tunc clamabunt ad D O M I N U M & non respondebit eis, & abscondet faciem suam ab eis in tempore illo, sicut & ipsi nequiter egerunt operibus suis. Sic dicit D O M I N U S contra Prophetas, qui seducunt populum meum, & mordent dentibus suis, & prædicant pacem. Et qui non dederit in os eorum, *quod vorent*, sanctificant contra eum bellum. Propterea nox vobis pro visione erit, & tenebræ vobis pro diuinatione. Et occidet Sol super Prophetas, & obtenebrabitur super eos dies. Et confundentur Videntes, & pudescient Diuini, & operient labia sua omnes, Quia non responsum Dei adferunt. Ego vero plenus sum virtute Spiritus D O M I N I , & iudicio & fortitudine, ut annuncie Iacob scelus suum & Israëli peccatum suum. Audite quæso hoc capita *Principes* domus Iacob & duces domus Israël, qui abominamini iudicium & omnirectum peruerritis, ædificantes Sion in sanguinibus & Ierusalem in iniuitate. Principes eius propter munera iudicant, & Sacerdotes eius propter mercedem docent, & Prophetæ eius propter argentum diuinant. Et tamen super D O M I N U M nituntur, dicentes, Nónne D O M I N U S in medio

medio nostrum? Non veniet supra nos malum. Ideo propter vos Sion quasi ager arbitur, & Ierusalem aceruu*la-*
pidum erit, & mons domus in excelsa syluarum.

P R O P O S I T I O & summa trium primorum capitum Micheæ hoc Syllogismo continentur. Regna & principes ac ciuitates, deditas idolatriæ, tyrannidi, auaritiæ, rapacitati, &c. Deus horribiliter punit, & funditus euerit. Regnum Israël & Iuda, & Principes ac ciuitates regni, deditæ sunt idolatriæ, iniusticiæ, rapacitati & alijs sceleribus. Ergo Deus certò regnum Israël & Iuda & ipsam vrbe*Ierosolymam* horribiliter puniet & funditus euerteret. Hanc conclusionem in fine tertij capitum ponit. Propter vos Sion quasi ager arbitur, & Hierusalem in aceruum lapidum erit, & mons Templi in excelsa syluarum. Ut enim in primo capite, Micheas, excidium Samariæ, metropolis regni Israël, ita in fine tertij capitum, velut *ταῦτα Φαλασιώτερα* repetens propositionem: vrbis Hierosolymæ, & Arcis regum Iuda, sitæ in monte Sion, ad meridionalem vrbis Hierosolymæ partem: & templi, quod in monte Moria umbilicum vrbis tenente Salomon ædificauerat, euersionem & *ταυταλεθρίαν* prædicti. Eiusdem igitur argumenti est hoc tertium caput, cum primo & 2. capite, pertinens ad doctrinam legis arguentis peccata, & ad verum timorem Dei ac poenitentiam serio agendum homines exuscitantis. sicut hac ipsa Micheæ concione audita, rex Ezechias, & omnis Iuda, timuerunt Dominum, & deprecati sunt faciem eius, & auersionem excidij Hierosolymæ suo tempore impetrarunt. Nam hunc ipsum locum communem & fructum præsentis concionis Micheæ, Ieremias indicat cap. 26.

DE PRINCIPVM PEC- catis arguendis.

Nec verò miseræ & indoctæ plebeculæ peccata tantummodo taxat Micheas, sicut plerumque Principes & sapientes volunt perhiberi iusti & pi: & non se, verum rusticos solummodo aut plebem aut alios, quos oderunt, reprehendi ferunt. Sed Micheas, magistratum imprimis, ac doctorum impietatem, tyrannidem, auariciam, & alia peccata accusat & damnat, quæ & maiora sunt ac *conspicitora*, quam vulgi errata, & scandalo plurimum nocent. Nam exempla principum alij inferiores magistratus & multi in populo imitantur: sicut Claudio*nus* inquit: Scilicet in vulgus manant exempla regentum. Vtque ducum lituos sic mores castra sequuntur. Cicero. Perniciose merentur de Republica viciosi Principes, quod non solum vicia concipiunt ipsi, sed etiam infundunt in ciuitatem: neque solum obsunt, quod illi ipsi corrumpuntur, sed etiam quod corrumpunt: plusq; exemplo quam peccato nocent. Quod autem obijciunt homines prophani. Reprehensiones impiorum Principum & aliorum potentum, non modò inutiliter & frustra suscipi, verum etiam ipsis doctoribus & ecclesiæ, quæ voce suorum doctorum & puritate doctrinæ ea occasione priuatur, perniciofas, ideoq; omittendas esse. Frustra enim niti, vt Salustius ait, nec quidquam aliud fatigando se nisi odia hominum & infamiam querere, extremæ dementiæ est. Respondeo: Cum ministris verbi diuini leue fulnic à D^ro mandatum sit, vt peccata Principū & populi sua voce arguant;

Esa. 58;

Esa. 58. Ezech. 3. 33. Iohan. 16. 1. Timothi. 4. necesse est concionatores hoc præceptum diuinum omnibus rebus humanis anteferre & Deo obedi-
re, etiamsi nullum laborum suorum fructum ipsi cernant. Deinde non pla-
ne inutili & perniciosa contentione franguntur ministri. Nam & verbum
Dei non redit ad Deum vacuum, Ideo semper aliqui emendantur, vt Da-
uid accusatus voce Nathanis, Nabuchodonosor voce Danielis, Theodosius
voce Ambrosij ad poenitentiam reducuntur: & quanquam plerique prin-
cipes contemnunt verbi diuini minas, tamen auditores aliqui magnitudi-
nem peccati agnoscentes, non imitantur exempla principum. Ipsi etiam
Pastoribus vtile est liberare animas suas ab æternis pœnis, quibus obnoxii
sunt, qui ad peccata impiorum connivunt. Ezech. 3. 33. Sanguinem eius de-
manu tua requiram. Et principes eam quoque ob causam argui vult Deus,
ne excusatione ignorantiae vti possint in die Iudicij. Iohan. 15. Si non ve-
nisssem & dixissem, peccatum non haberent. Quare passim Prophetæ,
Principum & magistratum, tam ecclesiasticorum, quam politicorum, pec-
cata seuerè arguunt, vt capite ecclesiæ & Reipublicæ sanato, facilius reliquo
corpori medicina possit adhiberi. Ose. 5. Audite hoc Sacerdotes, & do-
mus regis auscultate. Ezechiel. 22. Ecce Principes Israëlis singuli pro vin-
ili sua fuerunt in te ad effundendum sanguinem, patrem & matrem contu-
meljs affecerunt, &c. Principes in medio eius quasi lupi rapientes pra-
dam, ad effundendum sanguinem & ad perdendas animas & auarè sectanda
lucra. Esa. 1. Principes tui infideles, socij furum, omnes diligunt mu-
nera, sequuntur retributions, Pupillo ius non reddit, & caruæ videræ
non ingreditur ad illos. Esa. 5. Væ vobis, qui iustificatis impium pro
muneribus, & iusticiam iusti aufertis ab eo. Propter hoc, sicut deuorat flamo-
lam flamma ignis, sic optimates eorum, quasi fauilla erunt, & subditi co-
rum, vt puluis ascendent, abiecerunt enim Legem D O M I N I . Extin-
cum locorum collatione præsens Micheæ concio illustretur, & in conspectu
sunt definitiones bonorum & malorum Principum.

BONI PRINCIPES sunt gubernatores à Deo constituti, qui
SCIUNT IUDICIVM, norunt & amant ac custodiunt ius seu legem Dei,
actuentur iusticiam: & iuxta legem seu ius Dei, regunt subditorum mores,
& bonos ac innocentes defendunt & amant, non opprimunt aut expilant:
malos verò ac sceleratos oderunt ac puniunt. Hæc descriptio ex verbis Mi-
cheæ sumpta est, An non vestrum est scire iudicium, id est, nosse & amare &
tueri ius & iusticiam. Et congruit cum Pauli definitione Rom. 13. Magistrus
non sunt timori bonis operibus. Vis autem non timere potestatem,
Quod bonum est facito, & feres laudem ab illa, Dei enim minister est, ubi
in bonum. Quod si feceris id quod malum est, time, non enim frustaglio-
dium gestat. Nam Dei minister est, vltor ad iram ei, qui quod malum est
fecerit. MALI PRINCIPES seu TYRANNI sunt, Qui ius scule-
gem Dei, quam vult Deus gubernationis totius regulam esse, vel non no-
runt, vel pervertunt & abominantur: & odio habentes bonum seu iusticiam,
non modo iusta & necessaria munera sui officia, vt defensionem disciplinae
& pacis, & iudiciorum administrationem, prætermittunt: verum etiam in-
dulgent omnibus iniustis cupiditatibus, crudelitati, auaricie, rapacitati, &
pro libidine in subditorum corpora, facultates & bona grassantur, vt hic in-
quit Micheas. Abominamini iudicium & omnia recta pervertitis, & difica-
tis Sion in sanguinibus. Præcipue autem immensam illam & inexple-
bilem

bilem Principum *B&alpias*, & crudelem rapacitatem exaggerat Hyperbola, & similitudine sumta à venatoribus & coquis, qui feris aut pecoribus pelles detrahunt, & ossa nudant, & carnes ac ossa concisa in lebtem aut a-henum elixanda coniiciunt. q. d. *Ihr schindet die armen Leut bisz auff den grad / vnd fresset ihr mark vnd bein.* Eadem Metaphora usus est Tiberius Imp.scribens ad præsidem prouincia: Boni Pastoris est, tondere pecus, non deglubere.

Tristissima vero comminatio principibus & alijs contemnentibus Iudicium Dei, proposita est in his verbis. *Tunc clamabunt ad DOMINVM & non exaudiet eos:* quæ simplicissime intelligo, iuxta dictum Ose. 5. Cum gregibus & armentis suis vadent ad querendum DOMINVM & non inuenient, Subduxit enim se ab eis. Nam Hypocritæ, in ærumnis & calamitatibus, fiducia suorum operum & sacrificiorum petentes à Deo liberacionem, non exaudiuntur. quia ijs tantum promissa est exauditio, qui vera fide seu fiducia Christi Mediatoris ad Deum accedunt & verbo Dei obediunt, sicut Iohan. 15. dicitur: *Si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quicquid volueritis, petetis: & fiet vobis.* Huic testimonio, Lutheri explicatiunculam memoria dignam studiosi adiungant. Das ist vnd heist ja eine grosse Herrlichkeit vnd Freyheit / das wir getrost vnd künlich zu Gott beten mögen / vnd sol alles gewiſlich erhöret sein. Wo wir zuvor auch ihn vnd sein wort hören / vnd dabey bleiben. Und ist fürwar ein schöner Wechsel/ Höreſtū mich / so höre ich dich / Hörestū aber mich nicht / so höre ich dich wieder nicht/ Eins vmbs ander/wie du wilt. Wie vnselig sind nu die Feinde oder reicher des worts Gottes/ die haben keinen Gott / vnd ob sie gleich viel beten / so höret ers doch nicht / Psal. 18. Sie ruffen / aber da ist kein helffer / Zum HENN / aber er höret nicht. Quod si de vera piorum inuocatione haec verba (*Tunc clamabunt ad DOMINVM, & non exaudiet eos*) intelligas: sciendum est, immensa Dei bonitate differri poenas, & ad pœnitentiam homines inuitari, Qui cùm se emendant & à Deo remissionem petunt, Deus certò eos exaudit, & saepè etiam corporales poenas auertit, vt Hier. 26. dicitur. Hæc dicit Dominus: Sta in atrio domus Domini & loqueris ad omnes ciuitates Iuda, de quibus veniunt, vt adorent in domo Domini, vniuersos sermones quos ego mandaui tibi, vt loquaris ad eos: noli subtrahere verbum: Si forte audiant & conuertantur vnuſquisq; à via strama: & pœnitentia malis, quod cogito facere eis propter malitiam studiorum eorum, & dices ad eos. Hæc dicit Dominus: Si non audieritis me, vt ambuletis in lege mea, quam dedi vobis, vt audiatis sermones seruorum meorum Prophetarum, quos ego misi ad vos de nocte consurgens, & dirigens, & non audiuitis, dabo domum istam sicut Silo, & urbem hanc dabo in maledictionem cunctis gentibus terræ. Sed cùm homines admoniti non agunt pœnitentiam & peccata cumulant, sequuntur pœnae diuiores. Hæc, quanquam antea auerti vera pœnitentia & inuocatione potuerint, tamen cum iam obruerunt fontes, non mox tolli precatione possunt. Sed tamen omnibus temporibus, verè inuocantibus, mitigantur pœnae temporales & remittuntur æternæ, sicut latroni in cruce, Davidi in exilio, Manassæ in carcere, & alijs, etiam corporales pœnae lenitæ sunt. Et scilicet, quibus exercitia inuocationis nota sunt, non aliter liberationes ex periculis corporalibus peti & expectari debere, quam cum quatuor conditionibus, quas proximo secundo capite exposuimus.

SECVNDA PARS CAPITIS.

Hæc dicit D O M I N V S Deus contra Prophetas.

Collatio prophetarum seu doctorum piorum & impiorum insignis hoc loco consideretur. **B O N V S P R O P H E T A S E V F I D E L I S** Doctor & minister verbi Dei est persona à Deo vocata, quæ recte intelligit & diligenter facit officia sui munera propria: fideliter docet auditores veram de omnibus fidei articulis doctrinam in verbo Dei traditam, & voce legis impietatem & scelera principum, sacerdotum & populi leuè arguit, ut vera pœnitentia ad Deum conuertantur: & consolatione Euangeli de Christo corda perterrefacta recreat, & ad fructus pœnitentia dignos & obedientiam voluntati & verbo Dei præstandam, conuersos hortatur. Nec metu periculorum vel ignavia, vel cupiditate pecuniae a gloriae frangitur, ut vel doctrinam corrumpat, vel ad peccata & scelera impiorum conniveat, vel ministerium planè deserat. **M A L I E T I M P I I P R O P H E T A E** seu lupi ouina tecti, sunt, qui prætextu verbi diuini & sub specie religionis & sanctitatis eximiæ, populum seducunt, & vel ambitione, vel metu periculorum, vel quæstus causa, veritatem diuinam corrypunt, aut dissimulant & tacent, & ad peccata & scelera potentum connuent, sicut apud Ezechielem, Deus queritur se propter pugillum hordei & fragmen panis apud populum suum violari. Hæ Psuedoprophetarum seu impiorum Doctorum descriptiones: & seuerissima Dei mandata, quibus eos vitare & fugere iubemur, passim apud Prophetas repetuntur, ac præcipui loci sunt, Ezechiel. 13. 20. 22. 34. Ierem. 27. 28. Ose. 4. 5. Item, Matth. 7. Act. 20. 1. Timoth. 4. 2. Pet. 2. Deut. 13. Ezech. 13. Hæc dicit D O M I N V S Deus ad Prophetas Israël. Quia locutus est vana, & vidistis mendacium, &c. Væ qui consuunt puluillo sub omni cubito manus, & faciunt ceruicalia sub capite ad capiendas animas. Et cum ceperint animas populi mei, viuiscabant animas eorum, & violabant mentem populum meum, propter pugillum hordei, & fragmen panis, ut interficerent animas, quæ non moriuntur, & viuiscarent animas, quæ non viuunt, mentientes populo meo, credentes mendacijs. Ezech. 34. Hæc dicit D O M I N V S Deus. Væ Pastoribus Israël qui pascebant semetiplos. Nonne greges à Pastoribus pascuntur? Lac comedebatis, & lanis operiebanti: & quod crassum erat, occidebatis: gregem autem meum non pascebatis. Ierem. 27. Vos ergo nolite audire Prophetas vestros, & diuinos, & somniatores, & augures, & maleficos, qui dicunt vobis: Non seruens regi Babylonis, quia mendacium prophetant vobis, ut longe faciant vos de terra vestra, & ejiciant vos, & pereatis: Ose. 4. Quia tu scientiam repulisti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi, &c. Peccata populi mei comedunt, & iniuriant eorum delectantur, & erit sicut populus sic Sacerdos. Matth. 7. Cauete à Psuedoprophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intus autem sunt lupi rapaces, Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Acto. 20. Attendite vobis ipsis & gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos, ut pascatis Ecclesiam Dei, quam proprio sanguine suo redemit. Scio enim, quod post discessum meum irrepentad vos lupi

vos lupi rapaces, qui non parcent gregi. 2. Petri 2. Erant autem falsi prophetæ in populo, sicut & inter vos falsi Doctores erunt, &c. Ex horum testimoniorum collatione, præsens Micheæ concio illustretur.

Quod ad phrasēs obscuriores attinet: verba illa (*Qui mordent dentibus suis & predicant pacem*) simpliciter intelligo, sicut illud Ose. 4. Deuorant peccata populi mei (victimas seu pecudes & alia sacrificia pro peccatis oblatæ) & delestantur iniquitate eorum. Et erit sicut populus sic Sacerdos. Jerem. 8. Omnes auaritiam sequuntur à Prophetā vñq; ad Sacerdotem. & sanabunt contritiones filiæ populi mei dicētes, Pax, Pax, cum non esset pax. Ezech. 13. Deceperunt populum meum dicentes, Pax, pax, & non est pax, & ipse ædificabat parietem, illi autem linebant cum luto absque paleis, id est, vñus propheta præcinit & proponit populo falsam prædictionem de pace & omnibus bonis. Alter subsequitur & comprobat vocem prioris & omnia fausta populo pollicetur. Sed hæc promissa omnia inania & vana sunt. Alij sic accipiunt. Mordent dentibus suis i.e. sunt lupi rapaces, sicut Christus loquitur, qui non modò bona & fortunas, sed multò magis animas oviū suarum lacerant. *Sanctificant super eum bellum* / Visitata Ebrea lingua phrasis est, sanctificare bellum, suscipere & gerere bellum certis ritibus & ceremonijs ac solennitatibus, quæ Deut. 20. describuntur. *Nox vobis pro visione erit* / Sequentia quatuor cola, eandem sententiam mutatis verbis per expolationem repetunt & metaphoris illustrant. Quæ docent, pœnam Pseudoprophetarum fore Cœcitatem errantem in doctrina, in prædictionibus, consilijs & actionibus omnibus, & tristissimas calamitates & miseras, Quas scriptura appellatione Tenebrarum, noctis, occasus solis, & Eclipsibus solis ac Lunæ passim pingit, vt Esa. 5. Aspeximus in terram & ecce tenebræ tribulationis, & lux obtenebrata est in caligine eius. Esa. 13. Obtenebratus est Sol in ortu suo & Luna non splendebit lumine suo. Jerem. 15. Occidit ei Sol cum adhuc dies esset. Matth. 24. Statim post tribulationem dierum illorum Sol obscurabitur, & Luna non dabit lumen suum. *Et confundentur videntes, & operient labia sua.* Altera pœna Pseudoprophetarum erit confusio & ignominia extrema. Nam vastata Samaria & decem tribubus abductis, non audebunt præ pudore amplius in conspectum hominum venire, aut os aperire, vel labia sua mouere, qui ante omnes clamoribus suis obtundebant. Hac ignominia afficientur, quæ non est responsum seu verbum Dei, quod docent & promittunt. Jerem. 8. Quomodo dicitis, Sapientes nos sumus, & lex D O M I N I nobiscum est? vere mendacium operatus est stylus mendax scribarum. Confusi sunt sapientes, perterriti & capti sunt. Verbum enim D O M I N I proiecerunt, & sapientia nulla est in eis. *Sacerdotes eius propter mercedem docebant.* Iure diuino debentur Sacerdotibus & ministris docentibus stipendia seu mercedes certæ, sicut Paulus 1. Corinth. 9. disertè inquit. Sic Dominus ordinatur, vt qui euangelion annunciant, ex euangelio viuant. & Christus inquit, dignus est operarius mercede sua. Et in lege, primogenita & decimæ & carnes victimarum, alendis sacerdotibus destinatæ erant. Non igitur propter ea accusat Micheas sacerdotes, quod mercedem iustam accipiant, sed quod propter mercedem doceant, & auari sint, & in ministerio suo principaliter spectent lacrum & mercedem: & quæstus causa veritatem corruptant, & auditoribus grata & placentia diuinent. De his verè usurpari versus Sophoclis potest, Φιλάργυρον δὲ παῖδα τὸ ματέων γένεται. Super Dominum requiescebant.

cebant, dicentes, Nónne Dominus in medio nostrum? Non vénient super nos mala? Planè congruit cùm concione Ierem. 7. Soletis furari, occidere, adulterari, iurare mendaciter, libare Baal, & venitis & statim coram me in domo hac, quæ vocatur à nomine meo, & dicitis, liberi sumus, etiam si fecerimus omnes abominationes istas. Nunquid ergo spelunca latronum facta est domus ista? Bonas facite vias vestras & studia vestra, tunc habitabo vobiscum in domo ista. Prorsus eodem modo nostris etiam temporibus argumentari solemus. Nos sumus ecclesia Dei, sumus euangelici. Ergo non vénient super nos mala: etiam si sumus securi & prophani potatores, impudici, raptores, superbi, indulgentes omnibus cupiditatibus & flagitijs. Ideo hanc impiam securitatem nomine euangelij & ecclesiae Dei tecum tantò seuerius & atrocius puniet Deus, regnum & urbium ~~transire~~, ut hic in fine capituli inquit, Propter vos Sion quasi ager arabitur, & campi erunt ubi Hierosolyma fuit.

Caput III.

Et erit in nouissimis diebus, Erit mons domus Domini stabilitus in capite montium, & eleuabitur supra colles, & confluent ad eum populi. Et ibunt gentes multæ, & dicent. Venite & ascendamus ad montem Domini & ad domum Dei Jacob. Et docebit nos de vijs suis, & ambulabimus in semitis eius: Quia de SION egredietur Lex & verbum Domini de Ierusalem. Et iudicabit inter populos multos, & arguet gentes fortes, vsq; in longinquum. Et concident gladios suos in vomeres & hastas suas in falces. Non leuabunt Gens aduersus gentem gladium, & non discent amplius belligerare. Et sedebunt Vir sub vite sua, & sub ficusu: & non erit terrorem eis incutiens, quia os Domini exercituum locutum est. Quia omnes populi ambulabunt unusquisque in nomine Dei sui. Nos autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in æternum & ultra. In die illa, dicit Dominus, Congregabo claudicantem, & eieciam colligam, & quam adflicxi. Et ponam claudicantem in reliquias: & procul expulsam, in gentem fortem. Et regnabit Dominus super eos in monte Zion a nunc & vsq; in æternum. Et tu Turris EDER, arx filia Zion: Decus tuum veniet: & veniet potestas prima, regnum